

سازمان های اطلاعاتی با استفاده از شیوه ها و شگردهای نوین سعی در کسب اطلاعات محرمانه در ابعاد مختلف را داشته و از آن در راستای ضربه زدن به کشور بهره برداری می نمایند.

علیرغم پیشرفت های گوناگون و خیره کننده ای که در ابزار و ادوات جاسوسی بدست آمده ، سرویس های اطلاعاتی بر این باورند که نیروی انسانی مطمئن ترین و کارآمدترین سرمایه برای دستیابی به اطلاعات پنهان می باشد. لذا به حيله های گوناگون سعی در نزدیک شدن به نخبگان ، متخصصین و عناصر علمی و دانشگاهی کشور را داشته و نسبت به جذب و جاسوس کردن آنها اقدام می نمایند.

در این میان افرادی که مستقیم یا غیر مستقیم ، بالفعل یا بالقوه از قابلیت و میزان دسترسی بالایی در پروژه های استراتژیک و محیط های تحقیقاتی و علمی برخوردارند مورد نظر سازمان های جاسوسی قرار گرفته و توسط آنها با پوشش های مختلف و به ظاهر عادی شکار می شوند.

**** شکارگاه ها یا کمین گاه های جاسوسی**

جاسوسان در عملیات جمع آوری اطلاعات ، از هر امکانی بهره برداری می نمایند که مهم ترین آنها عبارتند از:

- ۱- دیپلمات ها
- ۲- شرکت های خارجی
- ۳- کارشناسان خارجی
- ۴- توریست ها و مسافران زیارتی و سیاحتی و درمانی
- ۵- تردد در مرزها
- ۶- تحقیق، تحصیل و مطالعات علمی و پژوهشی
- ۷- هیئت های علمی و فنی و صنعتی و تجاری
- ۸- همایش ها و مذاکرات موضوعی

۹- سفرها و مأموریت های خارج از کشور

۱۰- دوره های آموزشی و تبادل علمی و فنی

۱۱- شکار متقاضیان ویزا و اقامت در کشور های غربی با پوشش مصاحبه.

خطر سازمان های اطلاعاتی فقط عملیات جاسوسی و جمع آوری اخبار و اطلاعات نیست بلکه نفوذ و تأثیر گذاری در فرآیند تصمیم گیری و مسائل اجرایی کشور از دیگر برنامه ها و نیازمندی آنها می باشد.

سازمان های جاسوسی می خواهند:

- الف- اطلاعات و افبار مورد نیاز خود را جمع آوری کنند.
- ب- نقاط ضعف کشور را شناسایی و آنها را تشدید نمایند.
- ت- نقاط قوت کشور را شناسایی و آنها را تضعیف نمایند.
- ث- در توانایی ها و مقدرات ما نفوذ و آنها را مورد تهاجم قرار دهند.
- ج- انگیزه های ملی، میهنی و ارزشی ما را تفریب نمایند.

**** انگیزه های جاسوسی**

منظور از **انگیزه های جاسوسی**، آن دسته از محرک هایی است که سازمان های اطلاعاتی به کمک آنها، افراد موردنظر خود را به اقدام علیه سازمان، گروه یا کشور خود متمایل می کنند. معمولاً افراد مایل نیستند که علیه سازمان یا جامعه ای که خود بخشی از آن هستند، اقدام کنند، ولی در شرایطی، این اقدام ناپسند که خیانت نامیده می شود، به سراغ افراد می آید. مهمترین سوال این است که چه عواملی باعث می شوند که یک فرد به سازمان یا کشور خود خیانت کند؟ سازمانهای اطلاعاتی و ضداطلاعات دنیا به طور کلی چهار انگیزه را برای ارتکاب به جاسوسی برمی شمارند که در زبان انگلیسی با سرواژه "MICE" (معادل : Mony - Ideology - Coercion - Egocentricity)

شناخته می شوند. این چهار انگیزه عبارتند از :

پول ، ایدئولوژی ، اجبار و اضطرار ، خودپسندی.

پول یا انگیزه مادی: حقوق پایین، طمع، نیاز به پول برای حل بحران مالی خانواده، بدهی.

ایدئولوژی: تنفر از نظام اعتقادی خودی، تحسین نظام اعتقادی غیر

اجبار و اضطرار: آسیب پذیری در برابر ارعاب، روابط احساسی و عاشقانه یا هر عمل غیرقانونی دیگر. (شاتناژ جنسی و ارتشا دو مورد از رایج ترین شیوه های اجبار افراد به همکاری اطلاعاتی است) .

خودپسندی: تنهایی، به دنبال دوست بودن، محرومیت از ترفیع، علاقه به مورد تحسین و توجه قرار گرفتن، ماجراجویی، انتقام .

پوشش های جاسوسی

اغلب افرادی که مبتلا به خیانت می شوند، نه به صورت خودخواسته، بلکه توسط سازمان های جاسوسی و از طریق

اغوا و فریب وادار به این عمل می شوند؛ زیرا استخدام

جاسوس از ظرافت خاصی برخوردار است و بی دقتی لازم در این امر موجب افشا شدن نقشه ها و طرح های جاسوسی می شود و رسوایی و بی اعتباری سازمان مربوطه را در پی می آورد. اضافه بر آن ممکن است شخص مورد نظر با هدف های اطلاعاتی از طرف سازمان های رقیب در تلاش ورود به سازمان به ظاهر استخدام کننده باشد. از این رو، سازمان های جاسوسی افزون بر آزمایش و ارزیابی فرد موردنظر، به روحیات و نقاط ضعف وی نیز توجه کامل می کنند. آنها مراحل مختلف زندگی، فکر و اندیشه و وابستگی های وی را مورد مطالعه قرار می دهند. **در ادبیات اطلاعاتی، آنچه سازمان های جاسوسی در قالب آن، اقدام به فریب افراد می کنند، پوشش نامیده می شود. پوشش مستقیماً با امنیت عملیاتی ارتباط دارد چون از طریق آن، کاری می کنیم که**

تحصیل یا تدریس در دانشگاه های خارجی: شناسایی افراد توسط سازمان های اطلاعاتی از بین دانشگاهیان موضوع تازه ای نیست. در طول تاریخ جاسوسی موارد زیادی دیده شده که دستگاه های جاسوسی با زیر نفوذ قرار دادن جمع های دانشجویی، برای آینده خود، اشخاصی را شناسایی می کنند و انتظار دارند این افراد به جاسوسانی کارآمد تبدیل شوند.

فرصت های مطالعاتی یا بورسیه های تحصیلی: سازمان های جاسوسی در پوشش دانشگاه های مشهور جهان برای برخی استادان و دانشجویان دعوتنامه ارسال کرده و اعلام می کنند که به آن ها بورسیه یا فرصت مطالعاتی می دهند و همه ی هزینه های مسافرت و اقامت را تأمین می کنند یا اینکه از میان افرادی که خودشان داوطلب بورسیه یا فرصت مطالعاتی شده اند، افراد مورد نیاز خود را انتخاب می کنند.

پس از شناسایی افراد، سازمان های جاسوسی در پوشش دانشگاه ها و مراکز پژوهشی به افراد موردنظر پیشنهاد همکاری و اجرای پژوهش های علمی مشترک می دهند. این پژوهش های علمی می تواند در قالب پایان نامه یا رساله باشد. پس از همکاری ناآگاهانه فرد با سازمان مذکور و دریافت حق الزحمه یا تسهیلات، سازمان های جاسوسی به تدریج اهداف اصلی خود را آشکار کرده و به فرد اینگونه القا می کنند که به کشور خود خیانت کرده است. در این حالت، فرد موردنظر از ترس لو رفتن در کشور خود و مجازات، ادامه همکاری با سازمان های جاسوسی را کم خطرتر ارزیابی می کند و به این طریق به دام سازمان های جاسوسی گرفتار می شود.

عملیات سری، اقدامی معمولی با هدف های قانونی به نظر آید. ممکن است که بنیادی برای مکانیسم مخفی تأمین بودجه به کار رود یا یک شرکت کشتیرانی ممکن است پوششی برای عملیات دریایی باشد. یک همکاری علمی یا تجاری قانونی ممکن است برای استخدام افراد مورد نیاز سازمان سیا در یک کشور خارجی به کار رود.

یکی از مهمترین پوشش ها و روش هایی که سازمان های جاسوسی از آنها برای فریب افراد استفاده می کنند، **همکاری های علمی** می باشد که به شرح مختصری در این باره می پردازیم .

همکاری های فنی و علمی بین کشورها موجب ارتباط بیشتر اتباع کشورهای مختلف می شود و از آنجا که این نوع همکاری ها از قداست ویژه ای برخوردارند، می توانند ابزار و روش مناسبی جهت انحراف افکار مردم از فعالیت های پشت پرده باشند. از این رو شبکه های جاسوسی از آن ها به عنوان پوشش جاسوسی بهره می گیرند و در لوای همکاری علمی، دست به جمع آوری اطلاعات حساس و حیاتی کشورها می زنند. **تأسیس انجمن های آموزشی، ارائه بورسیه های تحصیلی و برگزاری همایش های علمی از سوی قدرت های بزرگ عمدتاً به منظور تأمین هدف فوق است.**

* سازمان های جاسوسی، نخبگان و دانشمندان مورد نیاز خود را از روش های مختلفی شناسایی می کنند که عبارتند از:
 رزومه های اینترنتی و سایت های کاریابی: بسیاری از دانشمندان و متخصصان علمی، سوابق علمی و پژوهشی خود را در سایت های اینترنتی درج می کنند و سازمان های جاسوسی می توانند با یک جست و جوی ساده، متخصصین موردنظر خود را پیدا کنند.

همایش ها و سمینارهای علمی: همایش های علمی، جولانگاه سازمان های جاسوسی است. این سازمان ها در این همایش ها است که می توانند نخبگان کشورها و مهمترین دستاوردهای علمی آنها را شناسایی کنند.

آگاه سازی و هشدارهای جاسوسی

شکارگاه یا کمین گاه های جاسوسی

انگیزه های جاسوسی

پوشش های جاسوسی

مقوله امنیت در محیط های علمی را مبتنی بر اندیشه و آگاهی می دانیم . از مهم ترین ابزارهای آگاهی ، گفتمان و تبادل اندیشه هاست بر همین اساس از هر فرصتی برای گفتگو و شنیدن مطالبات شما استقبال می کنیم . اقتدار ، عزت و امنیت ملی در گروه مشارکت شما می باشد .

مدیریت مراست دانشگاه